

Verksamhetsberättelse för Svensk Barnortopedisk Förening

Verksamhetsåret 2019-09-01 – 2020-08-31

Under verksamhetsåret har styrelsen haft följande sammansättning:

Ordförande: Ann-Charlott Söderpalm (t o m 2020)

Vice ordförande: Marie Askenberger (t o m 2020)

Sekreterare och IT ansvarig: Yasmine Hailer (t o m 2022)

Kassör: Yvonne Hildebrand (t o m 2022)

Utbildningsansvarig: Carl-Johan Tiderius (t o m 2022)

Adjungerad: Jacques Riad (t o m 2020)

Adjungerad: Gunnar Hägglund, vetenskapligt råd

Suppleanter: Erik Hedström (t o m 2022)

Thomas Hultén (t o m 2020)

Revisorer

Einar Hellqvist (t o m 2021)

Piotr Michno (t o m 2021)

Valberedning

Thomas Schönberg (t o m 2022) (sammankallande)

Anna Servin (t o m 2022)

Maher Majdalani (t o m 2022)

Antalet medlemmar uppgår för närvarande till 133. Fem nya har tillkommit:

- Adam Sonesson (Malmö), rekommendationsbrev CJ Tiderius
- Cecilia Söderqvist (Umeå), rekommendationsbrev Piotr Michno
- Erica Axelsson (Borås), rekommendationsbrev Mattias Ahlinder
- Jens Nilsson (Lund), rekommendationsbrev CJ Tiderius (efter 1/9-20)
- Mikael Lindell (Jönköping) rekommendationsbrev Piotr Michno (efter 1/9-20)

Fem medlemmar har valt att träda ur föreningen och en har uteslutits på grund av utebliven inbetalning av medlemsavgift.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft ett styrelsemöte i Göteborg i samband med årskonferensen-19, ett heldags-zoom-möte i april-20, som fick ersätta det annars sedvanliga fysiska mötet någonstans i Sverige. Utöver detta har styrelsen haft 7 telefon- och zoom-möten. Ett flertal ärenden har även avhandlats under hand via mail-korrespondens inom styrelsen. Zoom-möten, som blivit en vanlig mötesform under året som gått, har visat sig fungera mycket bra även för SBOFs styrelse, varför detta blivit den mötesform vi ffa hållit oss till efter det första i april.

Årsmötet 2019 arrangerades i Göteborg 9-11 oktober på Dockyard Hotel. Vid den nu etablerade precursen innan mötets början tog man ett nytt grepp genom att dela upp deltagarna i fyra grupper. Grupperna betade successivt av fyra olika stationer där man tog upp och jobbade med mätningar inför deformitetskirurgi, teori och gipsning vid PEVA, suprakondylära humerusfrakturer och andra klurigheter (zebror) inom vår verksamhet. Konceptet uppfattades fungera väldigt bra och var uppskattat inte minst eftersom mindre grupper ger större möjlighet för deltagarna att ställa frågor och diskutera. Det vetenskapliga mötet tog avstamp i ämnet Ortopediska infektioner, där gästföreläsare Stefan Berg, reumatolog/immunolog vid Drottning Silvias Barn- och Ungdomssjukhus höll ett fint föredrag med titeln ” Om det inte är infektion – vad är det då?”. Vidare bidrog många av medlemmarna i SBOF med föredrag under denna session liksom med föredrag om höft- och fotåkommor hos barn, traumaföredrag samt rapporter från vårt kvalitetsregister, SPOQ. En särskild punkt tillägnades också framtidens ortopedi. Under mötet var det många som lät sin röst hörd, vilket ledde till flera bra och fruktbara diskussioner. Styrelsen tackar arrangörerna för en trevlig och välarrangerad konferens.

SBOFs styrelse har i många år diskuterat och arbetat med utbildningsfrågor, så även under detta år. För att få ytterligare tyngd i vår ambition, inrättade vi under hösten 2019 en specifik post i styrelsen – Utbildningsansvarig ledamot.

Arbete med att skapa en Academy i Barnortopedi har startat. För detta krävs ett antal intresserade och kompetenta kollegor, som kan ta på sig att driva en utbildningsserie för i första hand yngre specialister med specialintresse i barnortopedi. Dessutom behövs ekonomiskt stöd och lokaler, varför utveckling av konceptet kommer att ta ytterligare tid att förverkliga.

Vi har tidigare, genom framför allt Henrik Düppes arbete, kunnat bidra med utveckling av Bakjoursskolan. Vi är också en naturlig del i SOFs arbete kring utbildning och har frekventa diskussioner och kontakter med SOFs utbildningsansvariga ledamot. Vi har under året försökt att ytterligare stärka detta samarbete genom den nya posten i vår styrelse. Carl-Johan Tiderius har haft uppdraget som utbildningsansvarig ledamot och han har samtidigt varit ansvarig för en del utbildningsfrågor inom SOF, tillika Bakjoursskolan.

I SBOFs styrelse har Gunnar Hägglund varit adjungerad ledamot med funktionen vetenskapligt råd i många år. Han föreslogs utmärkt på en sådan post och tackade ja till den strax efter det att han fick sin barnortopediprofessur. Under de första åren gjorde han en

inventering över all forskning kring barnortopedi som bedrevs i landet, och presenterade på SBOF-mötena. På senare år har han tyvärr inte kunnat delta eftersom SBOF-mötena hållits dagarna precis före CPUP-dagarna, som Gunnar haft ett stort ansvar för. Gunnar önskar nu därför avgå från sin post i styrelsen. Vi tackar Gunnar för alla de fina insatser han gjort för svensk barnortopedi hittills och forskningsinsatser i synnerhet och ser fram emot fortsatta forskningsrapporter framöver. Posten som vetenskapligt råd kommer inte att försvinna, utan kommer att vara vakant till dess en ny lämplig kandidat kan tillträda på denna post.

Ortopediveckan 2020, planerad att hållas i Östersund ställdes in på grund av Covid-19-pandemin. Östersund kommer därför att vara värd för Ortopediveckan under år 2021 i stället. Det barnortopediska programmet med temat "Det haltande barnet" som planerats hållas i år, kommer således likaså att skjutas fram ett år.

SBOFs styrelse bidrog som vanligt med tentamensfrågor inför Svensk ortopedisk examen. Carl-Johan Tiderius, Anna Apelquist och Ann-Charlott Söderpalm bidrog vid rättning av den skriftliga examinationen. Den muntliga delen av ortopedexamen kunde på grund av pandemin inte äga rum under den annars planerade Ortopediveckan som brukligt, utan är nu i stället planerad till Norrköping den 3-4 februari 2021.

Jacques Riad återupplivade för några år sedan Barnfrakturdagarna på Särö. Dessa dagar med stort internationellt inslag bland föreläsare är ett välkommet och viktigt bidrag till utbildning av barnortopedier. Under 2020 har kursen fått ställas in, men planeras kunna hållas under hösten 2021.

Några av SBOFs medlemmar (Henrik Wallander, Thomas Schönberg, Jacques Riad och Ann-Charlott Söderpalm) har under våren 2020 bidragit med en trevlig artikelserie om Barnfoten i Fotkirurgisk tidskrift Nr 1.

För våra medlemmar och för andra intresserade finns vår hemsida att tillgå för information om vår förening och vad som är på gång. Styrelsen har funnit att hemsidan skulle kunna nyttjas på ett bättre sätt än hittills och ett förändringsarbete har påbörjats. Ambitionen är att hemsidan ska bli mer överskådlig och lätt att klicka sig fram i. Här ska, liksom tidigare, finnas information om kurser, stipendier, avhandlingar mm, men hemsidan ska också innehålla webb-föreläsningar, tips och trix vid olika kirurgiska ingrepp, med mera matnyttig information till vardagsortopedien och den intresserade barnortopedien.

I år har vi nöjet att meddela att SBOF blivit så kallade Peppare. Vi har under våren 2020 skickat in en ansökan om engagemang i Generation Pep. Detta är en organisation som drivs av visionen att alla barn och ungdomar i Sverige ska ha möjlighet och viljan till ett aktivt och hälsosamt liv. Inte minst såsom barnortopedier ligger detta även i vårt intresse och vi ser att vi på olika sätt skulle kunna bidra med vårt specifika kunnande i denna organisation. Verksamhetschef är Carolina Klüft och bland de sk Pep-ambassadörerna finns många namnkunniga personer.

Mer information finns att hämta på deras hemsida: <https://generationpep.se/sv/hur-vi-arbetar/om-oss/>

SOFs Lathund genomgår just nu en uppdatering. Inga specifika förändringar avseende Barnortopediska diagnoser kommer att göras.

Det barnortopediska kvalitetsregistret (SPOQ) med sina delregister (Senupptäckt höftledsförskjutning (DDH), Perthes sjukdom, Höftfyseolys, Akut allvarlig knäskada och Medfödd klumpfotsfelställning (PEVA)) startade officiellt 2016-01-01. Vi har under åren fått årliga redovisningar och delgivits fin information via föredrag på årsmöten. Registren uppfattas nu som rätt väg för oss att fortsatt kunna utveckla och förbättra barnortopedin i Sverige. Staffan Björck har under 2019 tagit över rollen som registeransvarig efter Aina Danielsson. Hösten 2019 utarbetade SBOF ett avtal med SPOQ vad beträffar registrets målsättning samt förhållandet mellan SPOQ och SBOF. Under hösten 2020 förnyas och uppdateras detta avtal. Akuta knäskador kommer att ersättas av ett register för Patellaluxationer eftersom det tidigare inte fått nationell täckning vad beträffar hur och var dessa skador registrerats hittills. Av det skälet kommer den delen av registret inte att få fortsatt ekonomiskt stöd. DDH-registret kommer också att förändras och utvidgas i det att detta register framöver inte enbart kommer att innehålla information kring senupptäckt höftledsluxation, utan också information tidig behandling barn med höftledsinstabilitet, där abduktionsortos ordineras. Registercentrum är positivt till dessa förändringar och vi hoppas och tror att vi nu får en bättre täckningsgrad i dessa delregister. Hur registret i stort fortsatt ska finansieras har varit en fråga som varit aktuell under lång tid liksom hur registret ska drivas vidare framöver.

Vårt register Cerebral pares uppföljningsprogram (CPUP) är etablerat sedan länge. Gunnar Hägglund håller alltjämt i rodret med den äran. I samarbete med barnneurologer har vi nu även ett register över individer med ryggmärgsbräck (MMCUP). Piotr Michno är fortsatt SBOFs representant i arbetet med detta.

Det visar sig allt tydligare att kvalitetsregister är av största betydelse för utveckling av vården och för att en mer jämlik vård ska kunna uppnås. Likaså är register väsentligt utifrån ett perspektiv att kunna hävda betydelsen av en viss verksamhet och var den ska bedrivas. Socialstyrelsen leder arbetet med att koncentrera högspecialiserad vård på nationell nivå. Nationella programområden (NPO) ska bli leda och samordna kunskapsstyrning inom respektive område (24 st). Vårt område är Rörelseorganens sjukdomar. Under året har merparten av NPO levererat sina sk bruttolistor över vårdområden som kan bli aktuella för högspecialiserad vård.

Styrelsen har redan under föregående verksamhetsår tagit del av och bidragit vid inventering av kunskap/intressegrupper för specifika tillstånd inom rörelseorganens sjukdomar samt nomineringsprocesser av sakkunniga till vidare arbete kring diagnosen Osteogenesis imperfecta. (SBOFs nominering 2019: Henrik Wehtje). Socialstyrelsen kommer att fortsätta arbeta med "Bruttolistan" för att upprätthålla den dynamiska process man eftersträvar. På uppdrag av, och under ledning av socialstyrelsen har en sakkunniggrupp med representanter från de olika sjukvårdsområdena (däribland 3 barnortopedier) och representant från patientorganisationen sammanställt en genomlysning av vårdbehovet för barn och vuxna med OI. Här ingår också en beskrivning av aktuell forskning och hur vården för OI-patienter är organiserad i några andra länder.

Förslaget anger vad som bör ingå i form av professionell expertis och medicinskteknisk utrustning på en nationell högspecialiserad enhet (NHVe).

Utifrån behovet i Sverige har gruppen föreslagit en koncentration av vården till 3 centra i landet varav ett bör tillhandahålla expertis för elektiva kirurgiska ingrepp hos barn med OI. Akut kirurgi och annan behandling av frakturer ska enligt förslaget fortsatt ges så nära patienten som möjligt på lokala sjukhus men i samråd med NHVe.

Förslaget har sedan gått ut på remiss till bland annat SBOF. Utifrån svaren fattar socialstyrelsen ett beslut om antal enheter. Först då, när antalet enheter är beslutat, kan kliniker ansöka om tillstånd för att bedriva nationellt högspecialiserad vård utifrån de kriterier som formulerats i beslutet.

Vill man läsa mer om arbetsordningen kring NPO finns information på socialstyrelsen :

<https://www.socialstyrelsen.se/regler-och-riktlinjer/nationell-hogspecialiserad-vard/pagaende-arbete/>

För att vår förening skall fortleva krävs en fungerande ekonomi och en budget i balans. Kassören lägger ner stort arbete för att detta ska skötas på bästa sätt. Under verksamhetsåret har det uppdagats att Nordea låst konton, vilket har lett till en komplicerad process innan kassören kunnat betala ut exempelvis stipendier. Efter diskussioner i styrelsen har vi nu beslutat och genomfört bankbyte och har nu konto på SEB i stället. Det har noterats att många medlemmar inte hade betalt sin medlemsavgift för 2019. Orsaken har i de flesta fall visat sig vara inaktuella mailadresser. Kassören skickar ut påminnelse via mail till den eller de som inte betalat. Det är således av stor vikt att alla medlemmar ser till att eventuell förändring av mail-adress meddelas styrelsen för att kunna nås av våra utskick.

Pandemin har lett till att en rad frågor som berör SBOFs ekonomi fått lyftas och beslutas kring. Det beslutades redan vid styrelsemötet i Göteborg i mars 2019 att SBOF inte kan gå in som ekonomisk garant för ett helt SBOF-årsmöte i händelse att t ex eventföretag skulle gå i konkurs. SBOF kan däremot stötta arrangerande klinik ekonomiskt om man vill kunna bjuda in en föreläsare i mån av ekonomisk resurs vid tillfället. När fråga kom upp nu under våren 2020 beslutades således att SBOF inte kunde gå in som ekonomisk garant inför ett möte i Uppsala i år i händelse att detta inte skulle kunna genomföras pga pandemin. Så blev ju sen också fallet.

I samband med årsmötet 2019 delades tre resestipendier ut. Resor till kongresser, auskultation på kliniker utomlands och andra studieresor är väsentliga för utvecklingen inom vår specialitet, men på grund av situationen i världen under 2020 har mycket av resande fått stå tillbaka under den senare hälften av detta verksamhetsår. Stipendiaternas redovisning kommer i år att ske skriftligt när resa kunnat företas. Inga ansökningar har inkommit inför detta års årsmöte, varför inga resestipendier kommer att delas ut 2020. Styrelsen hoppas att intresset för stipendierna kommer att vara större under kommande år. För att kunna ta del av nästa års stipendium ska ansökan vara styrelsen tillhanda senast 1 september 2021.

Styrelsen har under året tagit beslut om att i mån av budget främja föreningens internationella kontakter igenom att stötta en styrelsemedlems deltagande i europeisk kongress med max. 5000,-SEK. Marie Askenberger skulle varit vår representant vid EPOS under våren, men detta möte, liksom NOF, dit Ebba Fridh skulle åkt som föreläsare och SBOF-representant, blev i år inställt.

Eftersom 2020 års förenings-årsmöte tvingats bli ett alternativt möte med avstånd mellan medlemmarna kommer årsmötet som planerats i Uppsala att hållas den 20-22 oktober 2021 istället. Barnortopedkollegor i Polen har tidigare visat intresse av ett utvidgat samarbete mellan våra föreningar. De kommer att inbjudas att delta i samband med årsmöte i Jönköping, som enligt tidigare planer skall hållas 2022. Falun, som tidigare har meddelat intresse att arrangera mötet 2021, kommer nu i stället att hålla i årsmötet 2023. Vi ser fram emot dessa och vidare framtida möten inom vår förening.

För styrelsen

Ann-Charlott Söderpalm, Ordförande